

MESTNA OBČINA PTUJ

POROČILO O IZVEDBI

AKCIJSKEGA NAČRTA ZA NEODVISNO ŽIVLJENJE INVALIDOV V MESTNI OBČINI PTUJ ZA LETO 2023

Ptuj, marec 2024

KAZALO

1 UVOD	5
2 CILJ I Obravnavati invalide kot polnopravne državljane in jih vključevati v pomembna dogajanja v občini	7
3 CILJ II Odpraviti grajene in komunikacijske ovire, za katere velja, da onemogočajo ali otežujejo neodvisno življenje invalidov	9
4 CILJ III Razvijati podporno okolje, službe, programe, ki bodo omogočili čim bolj neodvisno življenje invalidov in poudarjali njihove sposobnosti:.....	11
4.1 Razvoj mreže programov za samostojno življenje invalidov v Mestni občini Ptuj.....	11
4.2 Programi društev invalidov.....	12
4.3 Programi socialno varstvo - Center za socialno delo Ptuj.....	15
4.4 Rehabilitacijski programi.....	16
4.5 Programi zdravstvo.....	17
4.6 Programi izobraževanje.....	17
4.7 Programi zaposlovanje.....	18
4.8 Programi kultura	20
4.9 Programi šport.....	23
5 CILJ IV Izboljšati obveščanje in informiranje občanov o pravicah in potrebah invalidov v občini	24
6 PRIPRAVLJAVCI	29

Svet za invalide Mestne občine Ptuj je v letu 2023 deloval aktivno, kot že kar nekaj preteklih let. Člani smo se sestajali na sejah, aktivno sodelovali med sabo in ostalimi deležniki, prisluhnili več pobudam, predlogom naših članov, aktivno podajali pobude za odpravo arhitektonskih in ostalih ovir, ozaveščali javnost o pomembnosti prilagoditev za boljšo dostopnost vseh do različnih storitev. Skozi celo leto smo se večkrat pojavili v različnih medijih. Kolikor le gre, imamo podporo pri vodstvu Mestne občine Ptuj, kar je dobra spodbuda za naše aktivno delo.

Mestna občina Ptuj se je že pred nekaj leti vključila v projekt Omogočanje multimodalne mobilnosti oseb z različnimi oviranostmi, ki ga vodi Geodetski inštitut Slovenije. Ker je pred kratkim na našem območju potekal regijski dogodek tega projekta, smo imeli priložnost pregledati naše delo čez vsa leta delovanja Sveta za invalide. Pregled je pokazal, da smo podali res veliko pobud iz različnih področij, ki so bile uresničene in da je Mestna občina Ptuj na dobri poti zagotavljanja enakih možnosti za vse.

Ob tem, da je naše skupno delo vidno, pa se zavedamo pomenljivosti, ki so še tako pereče na našem območju. Ena izmed njih je zagotovo zaposlovanje oseb z različnimi oviranostmi. Na našem območju imamo nekaj podjetij, ki se lahko upravičeno pohvalijo z večjim številom zaposlenih s statusom invalida, ostala pa stremijo k temu, da uresničijo zakonsko določeno kvoto, za kaj več pa nimajo posluha, saj so prilagoditve delovnih mest povezane s financami in z manjšo delovno storilnostjo. Nisem prepričana, da lahko kot Svet za invalide kaj pripomoremo na tem področju, morda pa je lahko to izziv za v bodoče, da se mu bomo več posvečali.

Zahvala za doseganje dosežke gre vsem članom Sveta za invalide, za vso pripravljenost na sodelovanje, angažiranost in željo po ureditvi razmer za višjo kakovost življenja oseb z raznimi primanjkljaji. Brez srčnosti, ki jo s tem izkazuje vsak posameznik, rezultati zagotovo ne bi bili tako bogati.

Petra Šuster, predsednica Sveta za invalide Mestne občine Ptuj

Ustvarjajmo boljše pogoje za vse

Ljudje v današnjem tempu življenja živimo iz dneva v dan in se redko vprašamo, kaj so naše vrednote, kako živimo in delujemo. Za trenutek se ustavimo in sami pri sebi razmislimo, kaj nam je resnično pomembno, kaj je tisto, kar nas v življenju vodi, da smo danes tukaj. Vrednote nas usmerjajo na poti življenja in nam dajejo občutek moči, ko smo zadovoljni z doseženim.

Vrednote in potrebe ljudi so si podobne. Večini so nam samoumevne in se za njih ne trudimo posebej. Zaplete se, ko na poti k zelenemu, polnemu življenju naletimo na ovire. Ovire, ki nam preprečujejo dostop do potrebnih informacij, do zaposlitve, do uporabe pripadajočih storitev ali celo do zadovoljevanja osnovnih človekovih potreb. Na tej točki se zagotovo najde vsak človek, ki ima kakršne koli posebne potrebe. Nekateri celo vsakodnevno. Nečesa, kar bi moralo biti samoumevno, ne more doseči. Zato osebe z različnimi primanjkljaji za kakovostno in polno življenje potrebujejo prilagoditve. Da bi lahko uživali pravice in svoboščine, ki pripadajo slehernemu človeku, potrebujejo podporo raznih pripomočkov, ljudi, primerno arhitektonsko urejenost, primeren način obveščanja in še mnogo drugega. Ni smisel, da delamo namesto človeka, ki nečesa ne zmore, ampak da poskrbimo za primerne pogoje, da bo svojo potrebo v največji možni meri zadovoljil sam. To daje ljudem občutek enakosti, vključenosti in moči.

V zadnjih letih se razmere na področju oseb s posebnimi potrebami nekoliko izboljšujejo. Sprejetih in spremenjenih je bilo več zakonskih podlag, ki omogočajo pogoje za kakovostnejše življenje ljudi, ki določeno podporo potrebujejo. Seveda manjka še veliko, da bomo lahko zadovoljni. Občina Ptuj je leta 2012 prejela listino »Občina po meri invalidov«. Ob tem se je zavezala, da bo po svojih najboljših močeh delovala v smeri zagotavljanja ustreznih pogojev za čim kakovostnejše bivanje vseh. Svet za invalide je ustanovljen z namenom, da povezuje različne organizacije in društva, spremlja dogajanje na terenu, zaznava pomanjkljivosti in ovire, s tem seznanja občinske oblasti in druge pristojne službe. V vseh teh letih smo podali veliko pobud, ki so bile slišane in izvedene. Zavedamo se, da vsega ne moremo postoriti, lahko pa delujemo v smeri ozaveščanja družbe o poteh ustvarjanja boljših pogojev za življenje vseh ljudi.

Petra Šuster,
predsednica Sveta za invalide
MO Ptuj

1. UVOD

Zveza delovnih invalidov Slovenije je 11. oktobra 2012 sprejela sklep, da se Mestni občini Ptuj podeli listina »**Občina po meri invalidov za leto 2012**«. S prejemom listine se je Mestna občina Ptuj obvezala, da bo izvajala programe za invalide in delovala v skladu z vsakoletnim akcijskim načrtom za neodvisno življenje invalidov v Mestni občini Ptuj.

Akcijski načrt za neodvisno življenje invalidov v Mestni občini Ptuj za leto 2023 je bil sestavljen na podlagi:

- Akcijskega načrta za neodvisno življenje invalidov v Mestni občini Ptuj za leto 2022
- Standardnih pravil OZN o izenačevanju možnosti invalidov
- predlogov in pobud članov Sveta za invalide Mestne občine Ptuj in posameznikov.

V akcijskem načrtu so navedene tudi postavke proračuna Mestne občine Ptuj, v okviru katerih se zagotavljajo finančna sredstva za različne programe, namenjene izboljšanju položaja (tudi oz. predvsem) invalidnih oseb.

Vsakoletni akcijski načrt spodbuja, motivira in vključuje odgovorne nosilce k realizaciji zastavljenih nalog, tako s strani Sveta za invalide, Mestne občine Ptuj in ostalih deležnikov.

V letu 2023 izpostavljamo:

- **odpravo arhitekturnih ovir po mestu in opozarjanje na predvsem za invalide moteče elemente:**

dogovorjeno je spuščanje robnikov na lokacijah Kraigherjeva – Rimska ploščad, Slomškova in Zagrebška cesta. Zaradi izredne zasedenosti izvajalcev, bo v letu 2023 naročena storitev, izvedena v letu 2024,

- **vključenost občine v projekt Multimodalne mobilnosti oseb z različnimi oviranostmi,**
- **pustovanje invalidskih organizacij.**

V Mestni občini Ptuj so pristojni oddelki občinske uprave, javni zavodi, invalidske organizacije in druge pristojne institucije, usmerili svoje dejavnosti in aktivnosti v naslednje cilje:

I. cilj - obravnavati invalide kot polnopravne državljane in jih vključevati v pomembna dogajanja v občini, v skladu s tem pa zagotoviti pogoje za vključevanje invalidov v procese odločanja na občinski ravni, in sicer na tistih področjih, ki so za invalide pomembna;

II. cilj - odpraviti grajene in komunikacijske ovire za katere velja, da onemogočajo ali otežujejo neodvisno življenje invalidov;

III. cilj - razvijati podporno okolje, službe in programe, ki bodo omogočali čim bolj neodvisno življenje invalidov in poudarjali njihove sposobnosti;

IV. cilj - izboljšati obveščanje in osveščanje občanov o pravicah in potrebah invalidov v občini in vzpostaviti informacijsko povezanost med invalidskimi organizacijami.

2. CILJI

Obravnavati invalide kot polnopravne državljane in jih vključevati v pomembna dogajanja v občini, v skladu s tem pa zagotoviti pogoje za vključevanje invalidov v procese odločanja na občinski ravni, in sicer na tistih področjih, ki so za invalide pomembna.

Svet za invalide, ki šteje dvanajst članov, je imel v letu 2023 tri seje, ostala komunikacija pa je med člani čez celo leto potekala po elektronski poti.

Svet za invalide bo posredoval informacijo o realizaciji Akcijskega načrta za leto 2023 pristojnemu odboru mestnega sveta v okviru letnih poročil ter mestnemu svetu Mestne občine Ptuj.

Svet za invalide združuje invalidske organizacije, pridobiva pobude in potrebe invalidskih organizacij, spremlja realizacijo posameznih programov ter obvešča širšo javnost na občinski ravni. Deluje posvetovalno in povezovalno. Invalidskim organizacijam je omogočeno, da se aktivneje povežejo med seboj ter se vključujejo v programe z ostalimi organizacijami in zavodi v občini. Med invalidskimi organizacijami poteka izmenjava dobrih praks, povezujejo se tudi med programi. Opozarjajo na arhitektonske ovire ter sodelujejo pri njihovi odpravi.

Mestna občina Ptuj je tudi v letu 2023 v proračunu obdržala postavko za odpravo arhitektonskih ovir, nekateri programi oz. aktivnosti so bili sofinancirani iz drugih, tematsko povezanih postavk.

Oddelki občinske uprave programe iz akcijskega načrta izvajajo v okviru proračuna Mestne občine Ptuj, za naslednje programe, namenjene samo ali predvsem/tudi invalidom:

- **Program: Aktivna politika zaposlovanja**

Postavka: 7951 Javna dela zavodi in aktivna politika zaposlovanja: Mestna občina Ptuj je sofinancirala od 5% do 50% delež plače za zaposlitev težje zaposljivih ali invalidnih oseb, izvajalcem programov. Vključenih invalidnih oseb je bilo v letu 2023 – najmanj enajst.

- **Program: Zdravstvo**

Postavka: 450 Sofinanciranje programov in projektov, ki niso predmet drugih razpisov Mestni občini Ptuj (razpis), sklop A za sofinanciranje preventivnih programov zdravja invalidskim društvom: v letu 2023 je bilo po razpisu uspešnih 14 društev (zahteve za izplačilo sredstev je oddalo 12 društev).
Postavka: 713 LAS za preprečevanje zasvojenosti v Mestni občini Ptuj: Organizirana so bila različna predavanja in delavnice na temo preprečevanja odvisnosti in aktivnega preživljanja prostega časa.

- **Program: Šport**

Postavka: 7353 Dotacije klubom in društvom: v letu 2023 sta sredstva prejela Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih in Medobčinsko društvo invalidov Ptuj.
Postavka 790 Šport starejših šola zdravja.

- **Program: Kultura**

Postavka 74261 Financiranje kulturnih društev – razpis: v letu 2023 je izmed invalidskih organizacij sredstva prejelo Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih.

- **Program: Vrtci**

Postavka: 7631 Vrtec Ptuj: sofinanciranje integracije otrok s posebnimi potrebami in invalidnih otrok v redni oddelek vrtca. Otrokom se omogoča znižan normativ, v rednih oddelkih, hkrati pa se jim nudi dodatna strokovna pomoč, ki jo izvajajo logopedi, psihologi, specialni pedagogi, kar plača občina zavezanka. Pod okriljem OŠ dr. Ljudevita Pivka Ptuj, s 1. 9. 2022 deluje tudi razvojni oddelek, v katerega je bilo vključenih 6 otrok s posebnimi potrebami, 1 s stalnim prebivališčem v Mestni občini Ptuj. Na osnovi odločb se otrokom omogoči tudi zaposlitev spremljevalca gibalno oviranih otrok, ki jih financira občina zavezanka.

- **Program: Šole**

Postavka: 77111 Prevozi učencev, so se zagotavljali ali sofinancirali tudi invalidnim otrokom, otrokom s posebnimi potrebami:
4 otrokom v ZUDV Dornava
1 otroku (povračilo stroškov) v OŠ dr. Ljudevita Pivka

5 otrokom v Center za sluh in govor Maribor
2 otrokoma v OŠ Gustava Šiliha Maribor
16 otrokom v OŠ dr. Ljudevita Pivka.

- **Program: Socialno varstvo**

Postavka 722 Tolmač znakovnega jezika omogoča aktivno vključevanje invalidov z okvaro sluha.

Postavki 7912 Oskrbnine v socialnih zavodih (DU Ptuj, Dom Kuzma, DSO Ormož, Dom Idila, Dom Lipa...) in 7916 Oskrbnine v posebnih socialnih zavodih (Dom Lukavci, Dom Hrastovec, Sožitje, Ozara, Sonček, ZUDV Dornava, VDC Polž...) sta omogočali v letu 2023 bivanje skupaj povprečno 95 upravičencem.

Postavka: 7913 Enkratne denarne socialne pomoči zaradi materialne ogroženosti. V letu 2023 je bilo obravnavanih 43 vlog.

- **Program: Komunalne dejavnosti**

Postavka: 6514 Odprava arhitektonskih ovir: V letu 2023 je bilo dogovorjeno spuščanje robnikov na lokacijah Kraigherjeva – Rimska ploščad, Slomškova ulica in Zagrebška cesta. Ker so bili izvajalci jeseni zelo zasedeni, je dogovor da se izvede dogovorjeno spomladi 2024.

3. CILJ II

Odpraviti grajene in komunikacijske ovire, za katere velja, da onemogočajo ali otežujejo neodvisno življenje invalidov.

Pri novogradnjah, katerih investitor je Mestna občina Ptuj, se dosledno upoštevajo Zakon o urejanju prostora, Zakon o graditvi objektov in Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje neoviranega dostopa, vstopa in uporabe objektov v javni rabi ter večstanovanjskih stavbah ter Slovenskega standarda za gradnjo objektov.

Mestna občina Ptuj je v letu 2023 nadaljevala z delom odpravljanja ovir po elaboratu Strateški načrt vodenja slepih in slabovidnih iz junija 2016.

V letu 2023 je bilo dogovorjeno spuščanje robnikov na lokacijah Kraigherjeva – Rimska ploščad, Slomškova ulica in Zagrebška cesta. Ker so bili izvajalci jeseni zelo zasedeni, je dogovor da se izvede dogovorjeno spomladi 2024.

Koši za smeti so se dodatno postavljali na naslednjih lokacijah:

- Ob Železnici (3 kom)
- ob Slovenskogoriški cesti (3 kom)
- na območju ribnika Ljudski vrt (3 kom)
- na javni površini Na Obrežju v bližini vrtca enota Vijolica (1 kom)
- na območju Športnega parka Grajena (1 kom).

Klopi so se dodatno postavile na naslednjih lokacijah:

- na območju ribnika Ljudski vrt (3 kom)
- na javni površini Na Obrežju v bližini vrtca enota Vijolica (2 kom)
- na območju Športnega parka Grajena (4 kom).

V letu 2023 je Geodetski inštitut Slovenije nadaljeval z izvajanjem aktivnosti na projektu **Omogočanje multimodalne mobilnosti oseb z različnimi oviranostmi**. Potekala je vzpostavitev enotnega sloja podatkov za multimodalno mobilnost oseb z različnimi oviranostmi. Na voljo je spletni pregledovalnik dostopnosti prostora na povezavi: <https://pregledovalnik.dostopnost-prostora.si/>. Ker se je Mestna občina Ptuj pridružila projektu v vmesni fazi izvajanja, še niso zajeti vsi štirje sklopi: gibalno ovirani, slepi in slabovidni, gluhi in naglušni ter starejši, tako da zbiranje in vnos podatkov še naprej potekata.

V sklopu participativnega proračuna izpostavljam naslednje aktivnosti, ki so se v letu 2023 izvedle:

1. ureditev skate parka
2. javno dostopni avtomatski defibrilator – AED
3. ozelenitev starega mestnega jedra
4. šortni park »Pri Roku«
5. dnevni medgeneracijski, kulturno rekreacijski center
6. motorični park ob Večnamenski dvorani Spuhlja
7. delavnice reciklaže tekstila in šiviljski tečaj
8. družabni prostor - namizni tenis, šah, rusko kegljišče
9. hitra polnilnica za električna vozila
10. športne igre Ptujске mladine
11. organizacija turnirja v odbojki na mivki
12. podjetniške delavnice za mlade.

Opisi posameznega projekta so dosegljivi na povezavi: <https://www.ptuj.si/objava/607892>

Svet za invalide je skozi vse leto podajal pobude in predloge glede ovir na terenu, Oddelek za gospodarske dejavnosti pa se je na le te odzival ter smiselne in izvedljive predloge v okviru razpoložljivih sredstev proračuna realiziral. Na nekatere je podal svoje poglede, predlagal drugačne rešitve. Nekaj predlogov je bilo tudi nerešljivih. Pri vsem tem je ključnega pomena medsebojno sodelovanje in izboljševanje pogojev bivanja.

Omeniti je tudi potrebno, da je zaradi večje osveščenosti celotne populacije, zakonska pravica gluhih oseb do tolmača slovenskega znakovnega jezika vedno bolj upoštevana v vseh postopkih pred državnimi organi, organi lokalne samouprave, izvajalci javnih pooblastil oziroma izvajalci javne službe, ko je to potrebno, kar je navedeno v Zakonu o uporabi slovenskega znakovnega jezika (UL RS št. 96/02).

Zaradi parkiranja na parkirnih prostorih namenjenim osebam s parkirno karto za invalida, je bilo na območju Ptuja v letu 2023 obravnavanih 41 prekrškov, od tega je bilo v 10 primerih izrečeno opozorilo. V primerih izreka opozorila, je šlo sicer za upravičence, ki so parkirno kartico pozabili namestiti ali za osebe, ki so gibalno zelo ovirane oziroma v pozni starosti, ki sicer nimajo parkirne karte za invalida ampak je bilo glede na njihovo fizično stanje ugotovljeno, da je prekršek storjen v takšnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega in je zato izrečeno opozorilo.

Zaradi parkiranja v območju za pešce, stezi za pešce ali na pločniku je bilo izvedenih 629 ukrepov, od tega 156 opozoril, po vloženi pritožbi pa je bila globa nadomeščena z izrekom opomina, ki je prav tako sankcija in za katerega je kršitelj dolžan plačati stroške postopka v znesku 30 EUR.

Na vzorcu 50 prekrškov je približno $\frac{1}{4}$ prekrškov storjena zaradi parkiranja na pločniku ali stezi za pešce, medtem ko so ostale kršitve neupravičen vstop in vožnja v območju za pešce.

Pri tem velja opozoriti, da imajo posamezni imetniki parkirne karte, predvsem v blokovskem naselju, napačno mnenje, da je invalidski parkirni prostor rezerviran za točno določenega invalida, kar ne drži, saj lahko na njem parkirajo vse osebe, upravičene do parkirne karte za invalide, pa naj bodo to vozniki ali potniki v vozilu, kar včasih predstavlja problem pri nadzoru nad spoštovanjem določb 17. točke četrtega odstavka 65. člena ZPrCP.

Vsaka od izboljšav in ureditev javnega prostora izboljšuje razmere tudi za ostale uporabnike. Svet za invalide si vseskozi prizadeva in opozarja na ovire ter predlaga rešitve za lažje vključevanje in dostopnost za invalide tudi v različne institucije in prostore v Mestni občini Ptuj.

4. CILJ III

Razvijati podporno okolje, službe in programe, ki bodo omogočali čim bolj neodvisno življenje invalidov in poudarjali njihove sposobnosti.

4.1 RAZVOJ MREŽE PROGRAMOV ZA SAMOSTOJNO ŽIVLJENJE INVALIDOV V MESTNI OBČINI PTUJ

Javni razpis za sofinanciranje projektov, dejavnosti, projektov in prireditev, ki niso predmet drugih razpisov v Mestni občini Ptuj za leto 2023 (sklop A), bil pripravljen tako, da so bili na prvo mesto postavljeni programi, ki jih društva invalidov in ostala društva potrebujejo za krepitev ali ohranjanje zdravja. Vsako leto si aktivno prizadevamo, da bi se sredstva v proračunu za ta namen povišala. V merilih in kriterijih razpisne dokumentacije javnega razpisa, je v sklopu A možnost prijave omejena na invalidska in humanitarna društva.

Sofinancirani so bili naslednji programi:

Slovensko združenje za preprečevanje samomora, Enota center za psihološko svetovanje - Posvet:

»Psihološko svetovanje posameznikom, parom in družinam v duševni stiski«.

Društvo diabetikov Ptuj:

»Diabetični makularni endem, Kronična bolezen ven, Sladkorna bolezen in ledvice« .

Ozara Slovenija, nacionalno združenje za kakovost življenja:

»Program varovanja in ohranjanja zdravja«.

Slovensko združenje inštruktorjev – center za šolanje psov vodičev in psov spremljevalcev – Canis:

»Repki upanja- terapevtsko druženje s psmi – suportivno terapevtsko delo ter vzpostavljanje socialnih stikov za druženje«.

Kinološko društvo za reševalne pse Maribor:

»Iskanje in reševanje pogrešanih oseb s pomočjo reševalnih psov - na težje dostopnih terenih, izpod ruševin ter plazov – Reševalci z mrzlimi smrkčki«.

Društvo Vita za pomoč po nezgodni poškodbi glave:

»Izobraževanje, svetovanje, druženje ter zdravstveno-rehabilitacijske storitve«.

Medobčinsko društvo invalidov Ptuj:

»Skrb za neodvisno življenje težkih in nepokretnih invalidov«.

Združenje invalidov – Forum Slovenije:

»Veriga psihosocialne oskrbe in druženja (Veriga)«.

Slovensko društvo Hospic:

»Žalovanje odraslih, otrok in mladostnikov«.

Društvo ledvičnih bolnikov:

»Izobraževanje in delavnice za dvig kvalitete nadomestnega zdravljenja ledvičnih bolnikov in izobraževanje prostovoljcev«.

Hopla:

»Tudi jaz zmorem«.

Društvo za pomoč in samopomoč na področju zasvojenosti – Zdrava pot:

»Mobilna zamenjava igel, s terenskim delom in svetovanje v zvezi z drogami in AIDS-em«.

Mreža programov za samostojno življenje invalidov vključuje tudi:

Oddelki občinske uprave so v okviru svojih pristojnosti glede na proračun Mestne občine Ptuj za leto 2023, sofinancirali (vse postavke navedene v poglavju pri prvem cilju akcijskega načrta): socialna preventiva, načrtovanje in organiziranje pomoči, institucionalno varstvo, razvojni in/ali eksperimentalni programi, sodelovanje z nevladnimi organizacijami.

4.2 PROGRAMI DRUŠTEV INVALIDOV

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih je v letu 2023 izvajalo šest posebnih socialnih programov tako za slepe in slabovidne osebe, kot za njihove družinske člane. Posvečali so se tudi ohranjanju zdravja in svoje člane napotovali na program ohranjanja zdravja v domove oddiha Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije. Med letom so organizirali tudi razna predavanja o zdravju.

1. **Preprečevanje in blaženje socialnih ter psihičnih posledic izgube vida:** uporabnikom so svetovali pri uveljavljanju socialnih, zdravstvenih ali drugih pravic. Uporabniki so potrebovali tudi pogovor in druge storitve. Socialno šibkejšim slabovidnim osebam so dostavljali pakete s hrano. V mesecu maju 2023 so organizirali seminar v Izoli, kjer so si člani na osnovi delavnic in pogovorov izmenjali izkušnje in pridobili različna znanja za kvalitetno življenje.
2. **Pomoč, organiziranje in izvedba socialnih aktivnosti za različne skupine slepih in slabovidnih oseb:**
 - organiziranje tečajev mobilnosti in orientacije
 - pomoč družinam s slepimi ali slabovidnimi člani z dodatnimi motnjami v telesnem in duševnem razvoju
 - usposabljanje slepih in slabovidnih za gospodinjstvo, samo-urejanje in ročna dela
 - organiziranje življenja v bivalnih enotah in usposabljanje slepih za življenje v bivalnih enotah, organiziranje skupin za samopomoč pri preprečevanju socialne izključenosti slepih in slabovidnih oseb.
3. **Podpora in usposabljanje slepih in slabovidnih oseb pri uporabi tehničnih pripomočkov:** program je vseboval svetovanje pri nabavi tehničnih pripomočkov in usposabljanje za njihovo uporabo. Na to temo so bile organizirane tudi 3 delavnice.
4. **Izobraževanje, opismenjevanje in izvedba kulturnih aktivnosti slepih in slabovidnih.**
5. **Šport, šah in rekreacija.**
6. **Osebna asistenca slepih in slabovidnih oseb:** ta program izvaja društvo več kot 19 let. V letu 2018 je MDDSZ MDSS Ptuj dodelilo status izvajalca osebne asistencije in društvo vpisalo v register izvajalcev osebne asistencije. V letu 2023 so imeli 33 uporabnikov in 55 zaposlenih osebnih asistentov.

V **Društvu Sonček – društvo za cerebralno paralizo Ptuj – Ormož** so v letu 2023 organizirali:

- **Aktivnosti ob svetovnem dnevu cerebralne paralize** z namenom ozaveščanja širše javnosti o cerebralni paralizi. Potekal je pohod z zelenimi baloni; v večernih urah pa so se člani zbrali v mestu, ki je bilo ovito v zeleno svetlobo.
- **Fizioterapijo za člane s cerebralno paralizo**, ki jim redna fizioterapija ne pripada preko zdravstvenega zavarovanja.
- **Zdravstveno terapevtske kolonije in obnovitvena rehabilitacija.**
- Božičkovanje in obdaritev članov društva v prazničnem decembru.
- Sproščanje (meditacija) z gongi.
- Adventne in velikonočne delavnice.

6. oktober – svetovni dan cerebralne paralize

Bronja Habjanič

Reci mi, prijatelj dragi,
ti, ki imaš vse na dlani,
ti, ki imaš vse pred očmi ...
zakaj se svet drugače ne vrti?
(Mojca Fichler)

»Res je. Zakaj se svet drugače ne vrti. Zakaj ravno moj otrok, je misel skoraj vsakega starša, kateremu zdravniki povedo, da pa njegov otrok ne bo kot vsi drugi. Ne bo zmožl plaziti, sedeti, govoriti, mogoče tudi nikoli hoditi. Ampak svet se vrti samo v eno stran in hvala bogu samo naprej. Kljub hudim časom, hudim stanjem so naši otroci, nekateri sedaj že odrasli ali pa celo starejši, zmožni in sposobni ob podpori in vzpodbudi družine, prijateljev in družbe storiti marsikaj in prispevati pomemben delež k boljši družbi,« pove Jerneja Čeh, vodja VDC Sonček Ptuj.

Kaj je cerebralna paraliza?

Je motnja gibanja, drže ali koordinacije, ki je posledica nenapredujoče okvare ali poškodbe nedozorelih možganov. Cerebralna paraliza zajema paleto različnih stanj, od najtežjih do blagih oblik, in lahko prizadene posameznika na različne načine. To pomeni, da je vsak posameznik s cerebralno paralizo poseben – individuum.

Zveza Sonček se ob tem dnevu zavzema za:

– Vključujočo družbo, v kateri bodo:

- Vse družine z otroki s cerebralno paralizo in drugimi oviranostmi deležne ustrezne podpore in pomoči.
- Vsi otroci imeli možnost obiskovati isti vrtec.
- Vsi učenci hodili v skupno osnovno šolo v domačem kraju.
- Vsi odrasli lahko uresničevali svoje potencialne v poklicnem življenju ter živeli neodvisno in samostojno po lastni izbiri.
- Polnopravno vključenost odraslih z vsemi državljskimi pravicami, vključno z volilno pravico.
- Dostopnost okolja in storitev za vsakogar.

VDC Sonček Ptuj deluje že 24 let

Zveza Sonček letos v sklopu prireditev ob dnevu cerebralne paralize obeležuje tudi 40 let delovanja. Svečana prireditev je bila 5. oktobra 2023 na Brdu pri Kraju. Širom po Sloveniji imamo 11 varstveno-delovnih centrov, in tudi Ptuj ga ima. Ta ima svoja vrata odprta že 24 let. Deluje v prostorih na Osojnikovi cesti 9. V VDC je vključenih 17 uporabnikov. »Tako kot vsi se tudi mi zavzemamo za družbo strpnih in empatičnih ljudi. V prostorih delavnic se ukvarjamo z različnimi aktivnostmi. Nekatere sodijo v sklop produktivne dejavnosti, tako torej izdelujemo ročno izdelane voščilnice za božič in različne priložnosti – od rojstnih

dnevo do žalnih. Izdelke iz gline, to so podkve za srečo, pujske, pikapolonice, sove, vrtnice, škrate in mnogo stvari, kjer domišljija nima meja. Da si zapolnimo čas, zlagamo tudi škatle in sestavljamo objemke. A to še ni vse. Skupaj z OŠ Olge Meglič in Vrtcem Majšperk smo vključeni v projekt 'Korak k Sončku'. Tako z različnimi aktivnostmi, od športnih dnevo, okroglih miz, likovnih delavnic do skupnih sprehodov po mestu ali okolici, ozaveščamo mlade o pomenu vključenosti ljudi z invalidnostmi v družbo, brez predsodkov,« pojasnjuje Čehova.

Ob obeležitvi svetovnega dneva cerebralne paralize je MO Ptuj 6. oktobra v zeleno obarvala mestno tržnico, skupaj z VDC Sonček Ptuj pa so ob obletnici delovanja pripravili razstavo fotografij »Vse ROKE so pomembne – moje in tvoje«. V sklopu misli, ki so bile zapisane ob tem dogodku, so svoje misli zapisali tudi ptujski uporabniki.

Sabina Ovčar je naslednjo misel: *Roke lahko majhne ali velike so. Roke zelo močno te objamejo. Ko roke utrudijo se, počitek potrebujejo, zato vsak naj svoje roke pazi, saj vsak dan hranijo in negujejo nas. Zato čuvaj roke, zelo.*

»Čuvajmo odnose, za boljšo družbo in zaščito najranljivejših,« zaključuje Čehova.

V Združenju Kluba bolnikov s cerebrovaskularno boleznijo (CVB) Ptuj, so v letu 2023 izvedli:

- **Redna srečanja članov kluba**, kjer potekajo strokovna predavanja, meritve dejavnikov tveganja, okrogle mize, delavnice.
- **Obnovitveno trajno rehabilitacijo** za bolnike po možganski kapi po zdraviliščih.
- **Fizioterapijo** v Termah Ptuj: skupinska hidroterapija pod strokovnim vodstvom fizioterapevta, delna podvodna masaža v termalnem bazenu z medicinsko gimnastiko.
- **Prepoznavanje** bremena možganske kapi pri bolnikih in njihovih svojcih.
- **Srečanja članov kluba** s člani drugih klubov.
- **Organizirano druženje, športne igre in kulturno udejstvovanje.**
- **Prevozi bolnikov.**
- **Založništvo.**

- **Javni razpisi.**
- **Obletnica 20 let delovanja Kluba.**

V Klubu CVB Ptuj delujejo: dramska skupina, Afazija – težave bolnikov MK s težavami govora, prevozi, spremstva, sekcija za ohranjanje starih običajev in navad, skupina za samopomoč, pevski skupina, planinska skupina.

Dvajset let Kluba CVB Ptuj

Stanka Krajnc Letonja

Društvo bolnikov s cerebrovaskularno boleznijo v Sloveniji deluje od leta 1990, leta 2000 pa se je registriralo v samostojno, prostovoljno in humanitarno Združenje CVB, s sedežem v prostorih Univerzitetnega rehabilitacijskega Inštituta RS v Ljubljani. Regijsko se člani organizirajo v klube in združujejo bolnike po možganski kapi in njihove svojce. Njihovo poslanstvo so opolnomočenje, pomoč in podpora osebam s trajnimi posledicami možganske kapi ter njihovim svojcem ali skrbnikom za večjo kakovost življenja pri bivanju v domačem okolju.

Kot deveti klub Združenja CVB je bil 28. februarja 2003 ustanovljen Klub CVB Ptuj, ki ga vse od začetka vodi predsednik Milan Čuček, sicer tudi predsednik slovenskega združenja. Dvajset let delovanja so obeležili 23. oktobra v Domu krajanov Ivana Spolenaka Breg s kulturnim programom in strokovnim predavanjem »Močnejši od možganske kapi«. Kot je poudaril predsednik, se trudijo izvajati vse programe v skladu s letnim načrtom – ti obsegajo obnovitveno rehabilitacijo, vodeno telesno vadbo, rekreacijo in šport, ustvarjanje socialne mreže v kroničnem obdobju po možganski kapi. »Redna mesečna srečanja, ta so vsak četrty ponedeljek v mesecu ob 16.30 v Termah Ptuj, so namenjena predavanjem, pogovorom s strokovnjaki in temam, ki so članom zanimive. Med rednimi programi so še terapije s telesnimi vadbami in delavnice, mesečna organizirana druženja, samopomočne in dramske skupine, vseslovenska

ekskurzija, drugi izleti, pohodi in sprehodi, redne športne igre, sodelovanje z drugimi humanitarnimi in invalidskimi društvi v regiji, sodelovanje z delovnimi organizacijami, zavodi, domovi upokojencev in druge dejavnosti. Po statistični evidenci je na ptujsko-ormoškem območju veliko takšnih bolnikov, ki vsak zase doživljajo svojo stisko po možganski kapi, zato je potreba po poglobljeni strokovni pomoči in druženju še kako prisotna. Možganska kap ne vpliva samo na življenje bolnikov, temveč tudi njihovih svojcev, skrbnikov. Pomembno je ozaveščati javnost o možganski kapi, njenih posledicah, njenem preprečevanju, zgodnjem odkrivanju ter zdravljenju in predvsem strokovno pomagati bolnikom ter svojcem,« je še poudaril predsednik Kluba CVB Ptuj Milan Čuček.

V **Medobčinskem društvu invalidov Ptuj** so v letu 2023 izvajali osem posebnih programov za invalide:

1. **Preprečevanje in blaženje socialnih in psihičnih posledic invalidnosti:** namen programa je obravnava invalida na domu, pogovor z nepokretnim oz. polpokretnim invalidom o težavah, ki ga bremenijo. Oblika programa so tudi srečanja, katerih poglobljeni cilj je vzpostavljanje socialnih stikov preko druženja.
2. **Zagotavljanje zagovorništv:** program se nanaša na strokovno in laično nudenje pomoči invalidom s področja zakonodaje.
3. **Informativna dejavnost** obsega oblikovanje in izdajo društvenih informacij, pripravljanje internetnih strani društva invalidov.
4. **Usposabljanje za aktivno življenje in delo:** namen je izobraževanje in usposabljanje: predavanja, delavnice, odprti prostor, proaktivna delavnica.
5. **Rekreacija in šport:** program je vseboval organizirano rekreacijo za skupine invalidov, s katero so dosegali boljšo telesno kondicijo in ohranjali zdravje; družili so se v času pred in po organizirani telesni aktivnosti in s tem krepili medsebojne socialne vezi in dobili občutek enakopravne vključenosti v družbo.
6. **Dnevni centri, klubi:** program je potekal v ustrezno prilagojenih prostorih in je obsegal vsebine druženja v dnevni centrih, klubih; preko katerih si invalidi ohranjajo in jačajo psihofizično kondicijo.
7. **Kulturna dejavnost:** vključevanje v družbo skozi doživljanje kulturno umetniških stvaritev, ki pa morajo biti za invalide dostopne in prilagojene.

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor – podružnica Ptuj:

Posebni socialni programi, ki so bili izvedeni v letu 2023:

- Usposabljanje za aktivno življenje in delo in preprečevanje socialne izključenosti gluhih, naglušnih in gluhoslepih oseb, individualno svetovanje in pomoč.
- Preventivni program rehabilitacije, varovanja in ohranjanja zdravja.
- Psihosocialna pomoč osebam z okvaro sluha, družabništvo in pomoč ter prevozi.
- Psihosocialna pomoč osebam z okvaro sluha, pomoč na domu – osebna asistenca.
- Informativna dejavnost – časopis Naš glas, spletna stran društva, Facebook, info-okrogle mize in video novice.
- Kultura gluhih.
- Rekreacija in šport gluhih, naglušnih in gluhoslepih oseb.
- Integracija v družbeno okolje v okviru izobraževanja, informiranja, osebnega svetovanja ter vključevanja v aktivno življenje na vseh družbenih področjih.
- V društvu spodbujajo tudi sodelovanje prostovoljcev v okviru programov društva in sicer z namenom pomoči invalidom sluha. Vključenih je 9 prostovoljcev, ki so skupaj opravili več kot 1.000 prostovoljnih ur. Na tak način sledijo v društvu tudi ciljem medgeneracijskega sožitja in sodelovanju mlade, srednje in starejše generacije na različnih področjih.

Društvo Sožitje Ptuj izvaja 5 glavnih programov za svoje člane in sicer:

- Rehabilitacijske aktivnosti (individualna pomoč na področju komunikacije, govora in jezika, pomoč pri mobilnosti in boljši telesni aktivnosti, tečaje plavanja, izvajanje plesnega tečaja za OMDR, rekreacija za člane, pohodništvo).
- Izobraževalni program za družine (vikend seminarji, kjer so predavanja za starše in sprostivne aktivnosti).
- Vseživljenjsko učenje na lokalni ravni (kreativne delavnice in socialno vključevanje otrok in mladostnikov z MDR, obisk raznih institucij, znamenitosti).
- Posebne socialne aktivnosti na lokalni ravni (organizacije izletov, sprostivna rehabilitacija, organizacija prevozov OMDR na taborne in druge aktivnosti).
- Družabne aktivnosti (pustovanje, občni zbor, pikniki, pohodi, miklavževanje).
- Letni tabori, seminarji za člane, ki so organizirani v okviru Zveze Sožitje.

4.3 PROGRAMI SOCIALNEGA VARSTVA

Center za socialno delo Spodnje Podravje, enota Ptuj:

Tudi v letu 2023 je CSD Spodnje Podravje, enota Ptuj, svoje dejavnosti in naloge usmerjal v izvajanje ciljev Akcijskega načrta za neodvisno življenje invalidov v Mestni občini Ptuj:

- Seznanjal je s spremembami zakonodaje, s pravicami in dostopnostjo do storitev javne službe.
- Pozornost je namenjal vzdrževanju ustreznega okolja.
- Dosledno se je upoštevala zakonska pravica gluhih uporabnikov do slovenskega znakovnega jezika.

Center za socialno delo Spodnje Podravje, enota Ptuj je izvajalec storitve **Pomoč družini na domu** in programa **Laična pomoč družinam**, ki se je izvajala v okviru storitve pomoč družini za dom. V slednjega je bilo v letu 2023 vključenih 33 družin. Program Laična pomoč družinam je celovit in integriran pristop v izvajanju pomoči in podpore družinam v njihovem domačem okolju. Predstavlja dodatno oporo družinam, ki same vse težje funkcionirajo v svojem socialnem okolju. Program je odziv na potrebe uporabnikov. Družinam, ki so vključene v program, je kot sekundarna preventiva zagotovljena dalj časa trajajoča in celovita podpora neposredno otroku in mladostniku, posredno pa celotni družini. Gre za pomoč družinam v domačem okolju, z namenom opolnomočenja družine, usmerjanja, vodenja in izvajanja konkretne podpore vsem družinskim članom.

Program **javnih del** se na CSD Spodnje Podravje, enota Ptuj izvaja že od leta 2006. Ena od zelo pomembnih vrednot programa je možnost zaposlovanja invalidov – socialno vključevanje posebej ranljivih oseb.

V **Društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor in podružnici na Ptuj** so se izvajali posebni socialni programi, ki so bili izvedeni v letu 2023:

- Usposabljanje za aktivno življenje in delo in preprečevanje socialne izključenosti gluhih, naglušnih in gluhoslepih oseb, individualno svetovanje in pomoč.
- Psihosocialna pomoč osebam z okvaro sluha – osebna asistenca do 30 ur mesečno.

V **Društvu Sonček – društvo za cerebralno paralizo Ptuj – Ormož**, so v letu 2023 potekala predavanja za starše. Predavanja so bila namenjena predvsem staršem mlajših otrok, ki so se na novo soočali z izzivi, ki jih prinaša cerebralna paraliza otroka.

4.4 REHABILITACIJSKI PROGRAMI

Rehabilitacijske programe izvajajo posamezna društva invalidov v okviru svojih rednih letnih programov, zajemajo pa organiziranje srečanj, obiske ter laično humanitarno pomoč težko prizadetim članom, pomoč članom po težkih operativnih posegih ali po nastanku invalidnosti, različne športne aktivnosti invalidov (plavanje, kegljanje, kolesarjenje, nordijska hoja, izvajanje ročnih del, ipd.).

Društvo Sožitje Ptuj, v sklopu svojih programov izvaja rehabilitacijske programe, s katerimi poskušajo pri osebam z motnjo v duševnem razvoju vplivati na dvig psihofizične kondicije, doseči boljše vključevanje v lokalno okolje in vzpodbujati izmenjavo medsebojnih izkušenj in informacij. Članom nudijo fizioterapevtske obravnave, ki so potrebne zaradi pomanjkanja fizične aktivnosti oseb, slabše razvite telesne drže in preobilne telesne teže. Prav tako so na razpolago logopedске obravnave, saj je govor pri določenih osebah slabo razvit. V okviru rehabilitacije se imajo člani možnost vključiti tudi v program plavanja, v plesni tečaj, pohodništvo in rekreacijo. Z namenom vključevanja čim več mladih OMDR v socialno okolje, se v okviru društva izvaja program **vseživljenjskega učenja** na lokalni ravni, kjer potekajo ustvarjalne delavnice in vključevanje mladostnikov v širšo skupnost, kar pripomore k dvigu kvalitete življenja OMDR ter močno vpliva na okolje v smislu sprejemanja različnosti in spreminjanja stereotipov.

Sonček – društvo za cerebralno paralizo Ptuj – Ormož svojim članom omogoča izboljšanje gibalnih sposobnosti in ohranitev zdravja z izvajanjem:

- **Fizioterapije** - ko jim zdravstvo ne zagotavlja rednih terapij.
- **Terapevtska plavanja** v Termah Ptuj, skupinsko in individualno.
- **Hipoterapije**.
- **Družinske zdravstvene terapevtske kolonije**, kjer je bilo vključenih 6 družin (otroci z družinami, terapevti).
- **Šolske zdravstveno – terapevtske kolonije**, ki se jih je udeležilo 43 oseb (otroci s spremljevalci in terapevti).
- **Obnovitvene rehabilitacije za odrasle uporabnike in člane** (44 udeležencev).
- **Mirno morje** (9 udeležencev).

Medobčinsko društvo invalidov Ptuj izvaja program **Ohranjevanje zdravja**. Program je obsegal elemente rehabilitacijskega programa in pomoči delovnim invalidom, osebam s telesno okvaro in invalidom po ZZRZI po težkih operativnih posegih ali po nastanku invalidnosti. Program je obsegal eno ali večdnevne aktivnosti s ciljem ohranjanja telesne in psihične kondicije. Program poleg ohranjanja telesnega zdravja invalidov veliko prispeva tudi k psihičnemu uravnovešanju znotraj članov družine invalida, saj se v večini primerov izvaja kot družinska terapija. Skupaj pomembno prispeva k povečevanju možnosti invalida za vključevanje v življenje in delo.

Združenje CVB, Klub CVB Ptuj:

Telesna vadba se izvaja na bivalnem, terapevtskem in na poligonu ptujskih term in zdraviliščih:

- skupinska hidroterapija
- fizioterapija
- delne podvodne masaže v termalnem bazenu
- organizirano skupinsko kopanje v bazenu pod strokovnim vodstvom.

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor v okviru svojih **posebnih socialnih programov** izvaja v podružnici na Ptuj rehabilitacijske programe, ki zajemajo organiziranje družabnih srečanj, obiske na domu ter individualno pomoč članom – osebam z okvaro sluha. V okviru posebnega socialnega programa družabništvo so organizirana predavanja, strokovne ekskurzije, izleti, predstavitve o življenju v svetu tišine, ustvarjalne ročne delavnice ter medgeneracijska srečanja članov.

4.5 PROGRAMI ZDRAVSTVA

Zdravstveni dom Ptuj s svojo dejavnostjo zagotavlja ustrezne zdravstvene storitve tudi invalidom, pri čemer upošteva pobudo gluhih in naglušnih oseb, tako da zdravstveno osebje z dotikom opozarja na to, da so na vrsti. Uredi tudi vse potrebno za sodelovanje s tolmačem, ki je spremljevalec takšne osebe.

Na pobudo Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije in Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Ptuj je **Splošna bolnišnica dr. Jožeta Potrča Ptuj** sprejela odločitev, da imajo slepe in slabovidne osebe, ki so vezane na spremljevalca, prednost pri obravnavi pri sprejemu v zdravstveno ambulanto.

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor v okviru svojega posebnega socialnega programa ohranjanja zdravja, izvaja predavanja o zdravem načinu življenja, zdravi prehrani ter o pomenu telovadbe za zdravje.

4.6 PROGRAMI IZOBRAŽEVANJA

Osnovna šola dr. Ljudevita Pivka je v letu 2023 nadaljevala z delom v dveh projektih na področju vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami:

1. V šolskem letu 2020/2021 je pričel na šoli delovati **strokovni posvet PONTEM**, ki je nadaljevanje pilotnega projekta COMP@S. V njegovem okviru delujejo sodelovanje, svetovanje in podpora, izvajanje individualnih in skupinskih obravnav z zunanjimi institucijami, VIZ ustanovami, društvi, združenji, posamezniki in družinami.
2. Vzpodbujanje socialne vključenosti otrok in mladih s posebnimi potrebami v lokalno okolje:
 - tedensko so izvajali medgeneracijsko druženje **Igrarije** s starostniki Doma upokoencev Ptuj – enote Ptuj
 - vključili so se v **Otroški parlament**
 - organizirali so **več delavnic**
 - vključevali so se v različne aktivnosti pri katerih so lahko učenci pokazali svoja močna področja ali razvijali zelene lastnosti
 - pripravili so poskusno delovno prakso za devetošolce.
3. Erasmus projekti: sodelujejo v 4 mednarodnih Erasmus+ projektih:
 - ACTIVE CHILDREN FOR A BETTER LIVE
 - BE MY FRIEND, I AM JUST LIKE YOU
 - GET TO KNOW US
 - CHANGE IS THE END RESULT OF ALL TUE LEARNING.

SVETOVNI DAN DOWNOVEGA SINDROMA

Ob svetovnem dnevu Downovega sindroma, ki je potekal pod geslom »Z nami, ne za nas«, so nas pred mestno hišo s kulturnim programom nagovorili učenci OŠ dr. Ljudevita Pivka, do mesta pa so se z modrimi baloni sprehodili člani različnih društev, ki delujejo v Svetu za invalide Mestne občine Ptuj. Zbrane je pozdravila tudi županja Nuška Gajšek, ki si je simbolično oblekla dve drugačni nogavici in poudarila ravno to različnost, drugačnost, ki nas bogatita. »Pomembno je, da drug drugega spoštujemo ... Ljubezen namreč ne šteje kromosomov.«

Medobčinsko društvo invalidov Ptuj izvaja **usposabljanje za aktivno življenje**, predavanja, delavnice, odprti prostor, proaktivna delavnica: učitelji v učni program vključijo uro o invalidnosti.

4.7 PROGRAMI ZAPOSLOVANJA

V letu 2023 se je na področju Mestne občine Ptuj zaposlilo 31 invalidnih oseb iz vrst brezposelnih oseb na različnih delovnih mestih. V evidenci brezposelnih oseb je bilo ob koncu leta 2023 prijavljenih 90 invalidnih oseb (55 delovnih invalidov, 29 invalidov po Zakonu o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (ZZRZI) ali Zakonu o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb (ZUZIO) ter 6 kategoriziranih mladostnikov). Invalidne osebe se z namenom povečanja zaposljivosti ali zaposlitve med drugim vključujejo v ukrepe aktivne politike zaposlovanja. V letu 2023 se je 10 oseb z območja Mestne občine Ptuj vključilo v izobraževanje in usposabljanje, 2 sta se zaposlili s pomočjo subvencije za zaposlitev, 8 pa se jih je zaposlilo preko programa javnih del.

Invalidne osebe so se vključevale v storitve **zaposlitvene rehabilitacije** z namenom pridobitve ocene zaposljivosti. Zaposlitvena rehabilitacija se je izvajala za celotno Območno službo Ptuj pri 3 različnih izvajalcih (Zavod Vitis, Univerzitetni rehabilitacijski Inštitut Republike Slovenije – Soča in Racio, družba za razvoj človeškega kapitala, d.o.o.), kamor se je v letu 2023 vključilo 90 oseb. Izdanih je bilo 42 ocen zaposlitvenih možnosti s katerimi je bila pri 32 osebah ugotovljena nezaposljivost, pri 8 invalidnih osebah zaposljivost v zaščitni zaposlitvi in pri 2 invalidnih osebah zaposljivost v podporni zaposlitvi.

Pri iskanju rešitev za invalidne osebe, sodeluje Zavod za zaposlovanje s Centrom za duševno zdravje Ptuj, Centrom za socialno delo Spodnje Podravje, Psihiatrično bolnišnico Ormož, koordinatorko v lokalni skupnosti in različnimi društvi v Mestni občini Ptuj.

Za invalidne osebe izvaja Zavod za zaposlovanje tudi zastopanje za zaposlitev pri različnih delodajalcih (redna delovna okolja, invalidska podjetja).

Zaposlovanje invalidnih oseb

Mateja Tomašič

Zaposlovanje invalidnih oseb se na območju Podravja v zadnjih letih povečuje, spreminja se tudi odnos do njih. Na Ptujju je bilo lani zaposlenih 700 invalidov, od tega 319 moških in 381 žensk. Po statističnih podatkih o trgu delovne sile se invalidi srečujejo z dvakrat višjo brezposelnostjo kot neinvalidi. Ogromno invalidov je tudi izključenih iz trga delovne sile in zato niso zajeti v statističnih podatkih o brezposelnosti

Slovenija na področju zaposlovanja invalidov vodi aktivno politiko. Sprejeti so bili številni ukrepi oziroma dejavnosti s ciljem omogočiti boljše možnosti za invalide, predvsem na področju rehabilitacije ter za finančne spodbude za delodajalce in invalide. V ospredje se postavlja zaposlovanje invalidov na odprtem trgu, saj se s tem zagotavlja vključujoče zaposlovanje invalidov na prilagojenih delovnih mestih v običajnem delovnem okolju. Vseh zaposlitev ni mogoče izvesti pri običajnih delodajalcih; za težje invalide, ki se zaradi invalidnosti ne morejo zaposliti ali zadržati zaposlitve pri običajnih delodajalcih, država zaradi preizkušene učinkovitosti ohranja in spodbuja posebne oblike zaposlitve.

Invalidska podjetja so zaradi zagotavljanja delovnih mest za invalide gospodarske družbe posebnega pomena. Predstavljajo neke vrste socialno ekonomijo, v praksi so postala ena redkih možnosti zaposlovanja invalidov. »Zaposlitev in prejemanje plačila za delo je pogoj za normalno življenje in za zagotavljanje osnovnih človekovih potreb. Osebe s statusom invalida se zaradi svojih omejitev večkrat počutijo zapostavljene in odrinjene in so zelo hvaležne, ko dobijo možnost, da se dokažejo in uveljavijo,« je dejala mag. Nataša Zupanič, direktorica podjetja Pro Čis-team. »Zaposlovanje invalidov je kar v težki situaciji. Zaposlenih invalidov je nekaj v invalidskih podjetjih, predvsem pa je žalostno, da invalidi nastajajo praktično v delovnem procesu, predvsem naši delovni invalidi, in tudi s starostjo se težje zaposlujejo. Ampak mislim, da je premik izpred nekaj let nazaj, ko so hudo težko dobili zaposlitev, da invalid sedaj malo lažje dobi zaposlitev, se lažje vključuje v delovno okolje, in tudi drugačen odnos je do njih, seveda pa je od podjetja do podjetja odvisno,« navaja

Zdenka Ornik, predsednica Medobčinskega društva invalidov Ptuj.

Z Zavoda za zaposlovanje Ptuj so sporočili, da v Mestni občini Ptuj delujejo dve invalidski podjetji, Pro Čis-team in Cws Workwear IP, ter trije zaposlitveni centri, ZC Livia, PZC Detel in ZC Vitis.

Podjetje Pro Čis-team je bilo ustanovljeno leta 2003 in danes zaposluje 70 oseb s statusom invalida. »V podjetju zagotavljamo delo osebam z različnimi oblikami invalidnosti, priznanih s strani ZPIZ-a ali Zavoda za zaposlovanje. Uspešno združujemo in usklajujemo delo oseb s priznanim statusom invalida in oseb brez omejitev. Tako kot so različne njihove omejitve, so tudi različne njihove potrebe, povezane z uspešnim opravljanjem dela. Nekateri potrebujejo določene prilagoditve, nekateri pa potrebujejo več spodbude, motivacije, svetovanja in včasih tudi samo človeka, ki jim je pripravljen prisluhniti. Ker smo ljudje različni in je tudi sprejemanje drugačnosti pri nekaterih težje, si prizadevamo ustvariti uspešno sodelovanje med vsemi zaposlenimi,« je povedala mag. Nataša Zupanič, direktorica podjetja. Strokovni delavci, sodelavci in mentorji, zaposleni v podjetju, se ves čas dodatno izobražujejo s področja dela z invalidnimi osebami in uspešnega usklajevanja dela z osebami brez omejitev. Zaposlitveni center Liva je bil ustanovljen leta 2009 in zaposluje pet oseb, ki so jim bile s strani Zavoda za zaposlovanje izdane odločbe o zaposljivosti na zaščitenem delovnem mestu in jim je bila tako dana možnost za zaposlitev.

Spomladi 2024 bo ptujška območna služba Zavoda za zaposlovanje organizirala zaposlitveni sejem, namenjen zaposlovanju invalidov.

Center za socialno delo Spodnje Podravje, enota Ptuj je v programu **javnih del – socialno vključevanje posebej ranljivih skupin - Laična pomoč družinam** zaposloval pet delovnih invalidov. Invalidom je zaposlitev v programu predstavljala socialno varnost, ohranjanje zdravja, pozitiven občutek lastne vrednosti, osebnostno rast, izobraževanje in kvaliteten vpogled v lastno umeščenost v okolje.

V strokovni službi **Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor** intenzivno sodelujejo z Raciom iz Celja, ki je nacionalni izvajalec zaposlitvene rehabilitacije za gluhe in naglušne osebe. V letu 2023 so pomagali pri zaposlovanju mladih brezposelnih gluhih in naglušnih oseb in individualno seznanjali potencialne delodajalce o kvotnem sistemu in spodbudah za zaposlovanje invalidov ter zaposlili 6 oseb – invalidov, od tega 3 osebe v okviru programa javnih del.

4.8 PROGRAMI KULTURE

Počastitev Mednarodnega dne invalidov:

S svojimi prispevki je na proslavi v 2023 sodelovalo je več udeležencev.

Za boljši jutri invalidov

Stanka Krajnc Letonja

3. decembra obeležujemo mednarodni dan Invalidov. Ne le na ta dan, sleherni trenutek je treba invalidom zagotavljati enake možnosti, pravice in njihovo vključenost v družbo. Mestna občina Ptuj je vse od leta 2012 »občina po meri Invalidov«, zato pri svojem delu upošteva različnost potreb vseh svojih občanov, razvija, spodbuja in izvaja ukrepe za večjo kakovost življenja, ustvarja možnosti za socialno vključenost in aktivno udeležbo Invalidov. Deluje pa tudi Svet za invalide, ki združuje invalidske organizacije, pridobiva pobude in potrebe invalidskih organizacij, spremlja izvedbo posameznih programov ter obvešča širšo javnost. Vodil ga Petra Suster, vodja socialnih programov v Društvu Sožitje Ptuj.

Ob mednarodnem dnevu invalidov je Svet za invalide Mestne občine Ptuj pripravil dogodek ZASE, ZAME, S TABO. ZA BOLJŠI JUTRI.

Letos smo pripravili nekoliko drugačen dogodek, kot smo jih bili vajeni. Ljudem smo želeli predstaviti eno izmed možnosti, kako lahko tudi sami poskrbijo za boljše zdravstveno stanje in splošno počutje, zato smo predstavili Center za krepitev zdravja, saj ponujajo preventivne programe, ki so brezplačni. Sledili smo letošnjemu geslu OZN »Združeni v akciji za reševanje in doseganje ciljev trajnostnega razvoja za, z in s strani invalidov«. Naš glavni cilj je povezovanje in sodelovanje organizacij z različnih področij, saj skupaj lahko razvijemo dobro podporno okolje za boljši jutri vseh ljudi.

Vsako leto Svet za invalide sprejme Akcijski načrt za neodvisno življenje invalidov v Mestni občini Ptuj, ki med drugim sestoji iz predlogov in pobud. Kaj je tisto, kar invalidom še vedno predstavlja ovire?

Največ pobud s terena je s področja arhitektonskih ovir. V vseh letih se nam je uspelo dogovoriti s pristojnimi institucijami, da se je znižalo veliko robnikov na prehodih za pešce, popravilo več pločnikov, vgradile so se taktilne oznake za slepe in slabovidne, razne institucije so prilagodile dostope za ljudi z različnimi oviranostmi, na novo je bilo zarisanih več parkirnih mest za invalide, urejene so bile sanitarije na mestni tržnici, nove klančine na različnih lokacijah, postavljena so bila igrala za otroke na invalidskih vozičkih. Mestna občina Ptuj je kupila indukcijsko zanko, ki omogoča naglušnim osebam komunikacijo brez prisotnosti tolmača, in še veliko drugega. Žal vseh pobud ne moremo urediti. Večkrat se zatakne pri lastništvu ali finančah. Občasno zaznamo ovire pri novogradnjah, čeprav je zakonodaja jasna. Dobro sodelujemo z oddelkom za gospodarske dejavnosti, kjer prislusnejo našim pobudam in se trudijo z odpravljanjem ovir.

Med pobudami je bila tudi problematika dostopa do dvizne invalidske ploščadi pri Železniški postaji Ptuj.

Tako je. Zato smo na Slovenske železnice naslovili vprašanje, kako omogočiti dostop osebam z gibalno oviranostjo. Pojasnili so, da je za uporabo ploščadi potreben EURO univerzalni ključ, ki si ga morajo, tisti, ki ga potrebujejo, priskrbeti sami in ga dobijo pri podjetju JR-PRODUCT, d. o. o. Navodila za uporabo ploščadi so dostopna na upravljalni plošči. Ključ se vstavi v upravljalno ploščo, kjer sta gumb za spust ploščadi ter voznik navzgor ali navzdol ter gumb – STOP. Pri spustu ploščadi se ploščad iz vertikalnega stanja spusti v horizontalno, hkrati se spusti stranska loputa za navoz na ploščad in spusti varnostna ograja. Ko je to opravljeno, se pritisne gumb za gor ali dol. Naj ne bo odveč poziv, da naj vandali ploščad pustijo pri miru, saj je popravilo dolgotrajno in tako onemogočen dostop. Člani Sveta za invalide smo se dogovorili, da vsako društvo kupi nekaj EURO univerzalnih ključev, ki bi jih po potrebi lahko uporabili naši člani, predvsem tisti, ki le občasno potujejo z vlakom.

Ne samo lokalna skupnost, kaj lahko storimo kot posamezniki, da invalidom olajšamo življenje v našem mestu?

Vsak lahko prispeva k temu, da se osebe z oviranostmi v naši sredi dobro počutijo. Vzemimo si kanček več časa, da avto parkiramo na za to primerno mesto, saj parkiranje na pločnikih otežuje prehod ljudi z različnimi oviranostmi. Lokali v mestu imajo večkrat nastavljene reklamne panoje pred vhodi na pločnikih, kar predstavlja oviro za marsikoga. Bodimo strpni, če se pred nami v trgovini nekdo počasi pomika naprej ali pa se ne odziva, saj nas morda ne sliši. Nihče ni sam kriv, da ima določen primanjkljaj, zato bodimo do drugih spoštljivi, ker ne poznamo njihovih zgodb. Veliko je drobnih stvari, ki lahko nekemu olajšajo življenje, nam pa dajo lep občutek, da zmoremo biti človek do ljudi.

Mestna občina Ptuj

Objavil Stanka Krajnc Letonja · 04. december 2023 ·

[ZA BOLJŠI JUTRI INVALIDOV]

Ob mednarodnem dnevu invalidov, ki ga obeležujemo 3. decembra, je Svet za invalide Mestne občine Ptuj pripravil dogodek "ZASE, ZAME, S TABO. ZA BOLJŠI JUTRI", v sklopu katerega so pripravili tudi razstavo in pa predstavitev Centra za krepitev zdravja.

»Mednarodni dan invalidov je priložnost za osveščanje javnosti o ovirah, s katerimi se dnevno srečujejo osebe s posebnimi potrebami. A ovire niso le fizične prepreke na poti, večje ovire predstavljajo nedostopnost informacij, nezaposljivost oseb, ki potrebujejo prilagoditve, komunikacijske ovire, neizpolnjevanje zakonskih določil za enake možnosti, itn.«, je poudarila predsednica Sveta za invalide Mestne občine Ptuj, Petra Šuster, ob tem pa dodala, da smo naravnani k temu, da nekaj opravimo namesto človeka, ki nečesa ne zmore, učinek pa bi bil veliko večji, če bi poskrbeli za primerne pogoje, da bo posameznik svoje potrebe lahko v največji možni meri zadovoljil sam.

Zbrane je pozdravila tudi županja Nuška Gajšek, ki je dejala, da dela na tem področju nikoli ne zmanjka, se pa skupaj s Svetom za invalide trudimo ugotavljati in odpravljati tiste najbolj problematične točke in reševati izzive.

(📷: S. K. L.)

Združenje CVB, Klub CVB Ptuj:

Pevska skupina bolnikov prebolelih po možganski kapi in njihovi svojci »Veseli prijatelji«, deluje že od leta 2008. Pojejo slovenske ljudske pesmi, redno se predstavijo na prireditvah bolnikov po možganski kapi po Sloveniji.

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor je v letu 2023 počastilo 90-letnico organiziranega delovanja in ob tem pripravilo bogat kulturni program.

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih: pevska skupina MDSS Ptuj je obeležila 10 let delovanja in ob tem izvedla svoj koncert v Narodnem domu na Ptuju.

Tipna slikanica nagrajena na natečaju »Oči na blazinicah prstov«

Stanka Krajnc Letonja

Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije je sredi septembra objavila natečaj za najboljšo tipno slikanico Oči na blazinicah prstov, namenjen učencem od 5. do 9. razreda osnovne šole. Tipanke ali tipne slikanice slepim in slabovidnim približajo branje knjig, saj je besedilo obogateno s taktilnimi predstavitvami. Med 30 prispelimi slikanicami je žirija prvo mesto podelila tipni slikanici z naslovom Škratki spozna zimo učenk Čarne Kuhar, Lize Berlič in Fride Dimovski iz 7. a razreda OŠ Mladika. Zgodbo o škratku, ki pade z oblaka in po naključju spozna zimske radosti, je napisala Čarna, skupaj z Lizo in Frido pa so se nato lotile še izdelave tipnih slik za zgodbo. Pri tem so uporabile različne materiale, ki so na otip, obliko, vonj čim podobnejši dejanskim predmetom.

Društvo Sožitje Ptuj je v letu 2023 izvedlo projekt, ki so ga poimenovali »Sožitje za sožitje«. Na pobudo in v sodelovanju z znanim ptujskim intarzistom Vojom Veličkovičem in še z nekaterimi drugimi ptujskimi umetniki so pripravili niz dogodkov. Eden izmed dogodkov je bil izveden pod naslovom

»Ptujski slikarji«, kjer so predstavili tudi delovanje in aktivnosti VDC, člani skupine lahkega branja pa so brali misli o najbolj znanih ptujskih slikarjih. Glavni dogodek je bil odprte prodajne razstave ter licitacija grafik in intarzij, ki so jih pripravili uporabniki Sožitja Ptuj. Oba dogodka sta bila dobro obiskana in odzivna v javnosti.

Sonček – društvo za cerebralno paralizo Ptuj – Ormož je v sklopu Kurentovanja organiziralo pustovanje invalidskih organizacij, ki se ga je udeležilo približno 900 oseb iz vse Slovenije.

Javni zavodi s področja kulture, Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož, Knjižnica Ivana Potrča Ptuj, Mestno gledališče Ptuj, Center interesnih dejavnosti Ptuj so v svoji ponudbi programov na različne načine omogočali večjo dostopnost invalidom k udeležbi programov kulture.

4.9 PROGRAMI ŠPORTA

Zavod za šport Ptuj vsako leto ponudi vadbene termine za športnike invalide. Glede na interes posameznih društev, so različno koriščeni.

Posamezna društva organizirajo različna tekmovanja ali se udeležijo vse slovenske olimpijade – Športnih iger in drugih športnih dogodkov.

V **Društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor** zagotavljajo pogoje za nemoteno rekreacijo, redne treninge in udeležbo na športnih tekmovanjih. V programu rekreacije in športa aktivno sodeluje večje število športnic in športnikov iz podružnice na Ptuj. V društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor skrbijo za razvoj športne rekreacije invalidov sluha, ohranjanja psihofizičnega zdravja in integracije ter udeležbo na državnih tekmovanjih, hkrati pa zagotavljajo ostale tehnične pogoje (materialni, kadrovski in organizacijski). Športnice in športniki so vključeni v naslednje športno – rekreativne dejavnosti: mali nogomet/futsal, balinanje, košarka, odbojka, odbojka na mivki, šah, kegljanje, pikado, alpsko smučanje, športni ribolov, bowling, plavanje, orientacijski tek, badminton, rusko kegljanje, kolesarjenje, športno rekreativno telovadbo in namizni tenis. Ponosni so na vrhunske rezultate in sicer 30 osvojenih medalj in pokalov na državnih prvenstvih in drugih tekmovanjih. Prejeli so priznanje Športne zveze Maribor in Mestne občine Maribor za najboljšo mlado športnico in najboljšega mladega športnika med invalidi ter za najboljšo ekipo med invalidi, prav tako so prejeli Plaketo zaslužni organizaciji za spodbujanje invalidskega športa.

Medobčinsko društvo invalidov Ptuj: Program športa je nudil invalidom možnost vključevanja po interesnih športnih dejavnostih, kot so plavanje, streljanje, šah, kegljanje, pikado, ribolov. V okviru rekreacije s skrbeli za doseganje boljše telesne kondicije in ohranitev zdravja tudi skozi različne rekreativne panoge (sprehodi, pohodi, planinarjenje, kolesarjenje, plavanje, spoznavanje okolice, spoznavanje zdravnih zelišč, izmenjava izkušenj in druženje), druženje v času pred in po organizirani športni aktivnosti pa ojačuje medsebojne socialne vezi. Program je vključeval tudi vidik telesne aktivnosti v naravi, kjer so glavni terapevtski vzvodi sonce, voda in zrak, za duševno počutje pa barvitost in lepota narave in prijateljstva, ki nastanejo pri pohodih v naravo; kolesarjenju, planinarjenju, plavanju.

Društvo Sožitje Ptuj se v okviru Specialne olimpijade Slovenije udeležuje tekmovanj na državnem nivoju v atletiki in z nogometno ekipo. Prav tako svojim članom nudi uporabo fitnes naprav, ki so v prostorih bivalne enote, kjer lahko krepijo fizično kondicijo.

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih: športniki so v letu 2023 dosegli zavidljive rezultate predvsem v vrtnem kegljanju. V januarju 2023 so bili izvajalci prvenstva ZDSSS v hitropoteznem šahu, ter v marcu regijskega tekmovanja v pikadu. V septembru so se udeležili 53. srečanja slepih in slabovidnih planincev na Javornik nad Črnim vrhom.. Uspešni so bili še v showdownu in avtomatskem kegljanju.

Združenje CVB, Klub CVB Ptuj:

Športne igre članov Kluba CVB Ptuj so bile v:

- Ledna dvorana Tabor v Mariboru
- Mestni Hill, Ptuj
- tradicionalni pohod Pot ob žici.

5. CILJ IV

Izboljšati obveščanje in osveščanje občanov o pravicah in potrebah invalidov v občini, vzpostaviti informacijsko povezanost med invalidskimi organizacijami in redno obveščanje javnosti o izvajanju projekta »Občina po meri invalidov«

Občinska uprava, invalidske organizacije ter ostale institucije, ki se ukvarjajo z invalidi, v okviru svojega programa informirajo javnost o vprašanjih, ki zadevajo invalide.

Mestna občina redno obvešča tudi preko mesečnika Ptujčan, spletne strani in družbenega omrežja Facebook.

V strokovni službi **Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor** informirajo člane in širšo javnost saj na spletni strani Društva <http://www.dgnp-mb.si/> in <http://www.facebook.com/dgnp.maribor> o aktivnostih Društva GNP Maribor in podružnice na Ptuju. Za predstavitev društva in podružnice Ptuj so izdelali in natisnili promocijske materiale (slovarček slovenskega znakovnega jezika, zloženke o aktivnostih društva, ipd.).

Z namenom sodelovanja z mediji so že zagotovili in bodo zagotavljali tudi v prihodnje:

- sodelovanje lastne ekipe za informiranje in pripravo foto in video prispevkov
- sodelovanje spletne TV Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije
- o vseh aktivnostih Društva obveščajo predstavnike medijev.

Društvo Sožitje Ptuj ima aktivno Facebook stran VDC Sožitje Ptuj, kjer svoje sledilce dnevno seznanjajo z aktualnim dogajanjem v okviru društva in jih ozaveščajo z novostmi. Prav tako lahko zainteresirana javnost vse potrebne informacije pridobi na spletni strani www.sozitje-ptuj.si. O večjih dogodkih sprotno seznanjajo tudi lokalne medije.

Sonček – društvo za cerebralno paralizo Ptuj – Ormož o svojih programih obvešča preko Facebook strani. Društvo je svoje delovanje in programe predstavilo tudi v okviru Sejma prostega časa, ki ga je organiziral Center interesnih dejavnosti Ptuj.

Tudi ostala društva in organizacije na različne načine obveščajo člane o aktivnostih, prav tako pa obveščajo tudi širšo javnost.

Svet za invalide Mestne občine Ptuj

Nataša Koderman

Svet za invalide je posvetovalno telo županje, ki že vrsto let opozarja, daje pobude, ozavešča in povezuje – s ciljem kakovostnejšega življenja v mestu, predvsem za osebe z oviranostmi. Sodeluje pri pripravi predlogov za odpravo arhitektonskih ovir, pa tudi komunikacijskih. S tem vlaga napore v zagotavljanje enakih možnosti za vse občane in enakopravnejše vključevanje oseb z oviranostmi v življenje in delo v družbi.

Vodenje Sveta za invalide je v novem mandatu županje Nuške Gajšek prevzela Petra Šuster, zaposlena v VDC Sožitje Ptuj, zadnjih deset let kot vodja socialnih programov v Društvu Sožitje Ptuj, in je večletna dejavna članica Sveta za invalide Mestne občine Ptuj.

Pove, da bosta poglobljena namena Sveta za invalide povezovalne in sodelovalne organizacij, ki pokrivajo različna področja, cilj pa bo razvijati podporno okolje za vse občane, ki potrebujejo določene prilagoditve za neodvisno in polno življenje. Želi si, da bi se dejavno vključili vsi, ki ponujajo različne oblike podpornih služb, preventivnih programov, razpolagajo z informacijami, ki lahko omogočijo občanom učinkovitejše dostope do storitev ter zaznavajo ovire, s katerimi se ljudje srečujejo v vsakdanjem življenju. Zaveda se, da vsega potrebnega ne bo mogoče organizirati ali odpraviti, a že posamezni koraki v pravo smer bodo predstavljali izboljšanje kakovosti življenja v lokalnem okolju. Vsako leto sprejme Svet za invalide Akcijski načrt za izboljšanje enakih možnosti za invalide v občini, v katerem zariše pot delovanja tako posameznih invalidskih društev in organizacij kot delo samega Sveta za invalide.

Svet za invalide izvede letno tudi proslavo ob dnevu invalidov, organizira pa tudi aktualne delavnice oz. predavanja, vezana na invalidsko tematiko.

Svet za invalide združuje različne organizacije in društva. Sestaja se nekajkrat na leto, po potrebi pa deluje tudi na daljavo. Trenutno sestavljajo Svet za invalide Mestne občine Ptuj predstavniki:

- Centra za socialno delo Spodnje Podravje,
 - Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor,
 - Društva Sožitje,
 - Medobčinskega društva invalidov Ptuj,
 - Mestne občine Ptuj,
 - Osnovne šole dr. Ljudevita Pivka,
 - Sončka – društva za cerebralno paralizo Ptuj - Ormož,
 - Zavoda Vitis in
 - Združenja bolnikov s cerebrovaskularno boleznijo Slovenije.
- Svet med seboj izmenjuje informacije in daje na pristojne organe

pobude za odpravljanje najrazličnejših ovir in pomanjkljivosti, na katere jih opozorijo člani ali drugi občani, ki se znajdejo pred določenim izzivom.

Združevanje, izmenjava informacij in angažiranje tako posameznikov kot organizacij dajejo rezultate. Rezultate v obliki varnega, spodbudnega, dostopnega in sprejemajočega okolja, v katerem se bomo občani različnih starosti, različnih interesov in različnih sposobnosti dobro počutili.

V nadaljevanju objavljamo podatke za stik društev, ki delujejo v Svetu za invalide Mestne občine Ptuj. Zbrala in uredila jih je predsednica sveta Petra Šuster.

CENTER ZA SOCIALNO DELO SPODNJE PODRAVJE
Trstenjakova ulica 5a, 2250 Ptuj
Tel. št.: 02 787 56 00, E-naslov: gp-csd.sppod@gov.si,
Spletna stran: www.csd-ptuj.si

Na CSD Spodnje Podravje lahko pridobite informacije o storitvah:

- prva socialna pomoč,
- postopek za priznanje statusa po Zakonu o socialnem vključevanju invalidov,
- nadomestilo za invalidnost po Zakonu o socialnem vključevanju invalidov,
- pravica do izbire družinskega pomočnika,
- pravica do osebne asistencije,
- pravica do komunikacijskega dodatka,
- storitev socialnega vključevanja invalidov,
- pravica do izbire družinskega pomočnika,
- pravica gluhe osebe do tolmača,
- oprostitev plačila institucionalnega varstva,
- uveljavljanje pravice do pomoči pri nakupu vinjete,
- delno plačilo za izgubljen dogodek,
- dodatek za nego otroka.

MEDOBČINSKO DRUŠTVO INVALIDOV PTUJ

Potrčeva cesta 15 (v Platan, zraven pekarnice), 2250 Ptuj
Uradne ure: ponedeljek sreda, petek od 8. do 12. ure
Tel. št.: 02 772 84 81, 051 235 400,
E-naslov: drustvomdi@gmail.com, Spletna stran: mdi-ptuj.si

Medobčinsko društvo invalidov Ptuj izvaja posebne socialne programe predvsem za delovne invalide.

Na društvu invalidom ponujajo:

- **usposabljanje za aktivno življenje in delo** – pomagajo pri reševanju težav iz delovnopravne zakonodaje (pomoč pri pisanju pritožb na razne ustanove (ZPIZ, center za socialno delo), stopanje v stik z delodajalci, sodelujejo z zavodom za zaposlovanje, pomagajo pri pridobivanju ortopedskih pripomočkov ...;
- **družabništvo** – invalide vključujejo v dejavnosti, da ostanejo vključeni v življenje in družbo (srečanja, izleti, delavnice, predavanja);
- **šport in rekreacijo** – šah, pikado, streljanje, ribolov in namizni tenis, pohode;
- **duhovnosprostitutveno pomoč** – predvsem za ženske (klepetalnice, delavnice ročnih del);
- **kulturo** – organizirajo kulturne prireditve, skupinske obiske gledališča.

ZAVOD VITIS

Zavod Vitis, Center za izobraževanje, usposabljanje in rehabilitacijo Ptuj, Jadranska ulica 22, 2250 Ptuj, Tel. št.: 02 771 07 59
E-naslov: info@zavodvitis.si, Spletna stran: www.zavodvitis.si

Zavod Vitis je izbrani koncesionar MDDSZ na področju izvajanja storitev zaposlitvene/poklicne rehabilitacije po naročilu Zavoda RS za zaposlovanje, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter delovnih organizacij. Cilj zaposlitvene rehabilitacije je izenačitev možnosti zaposlovanja invalidov: usposobiti invalida za ustrezno delo, da se zaposli, zaposlitev zadrži in v njej napreduje ali spremeni svojo poklicno kariero.

Izvajajo tudi program Socialna vključenost, kamor se vključujejo invalidi, ki niso zaposljivi.

Program socialne vključenosti je socialni program, ki je namenjen podpori in ohranjanju invalidovih delovnih sposobnosti. Program je dopolnitev organizirane skrbi socialnega varstva za odpravo psiholoških in socialnih stisk invalidnih oseb, pomaga jim pri dvigu in vzdrževanju motiviranosti, jih uči načinov participacije v družbi in jim pomaga pri dvigu samozavesti.

Storitve, ki jih naročajo podjetja:

Ocena doseganja delovnih rezultatov zaposlenih invalidov (kot podlaga za določitev subvencije plače invalidov, v skladu s *Pravilnikom o merilih in postopku za določitev subvencije plače za invalide*), analiza konkretnega delovnega mesta, načrt prilagoditve delovnega mesta, okolja in potrebnih tehničnih pripomočkov za osebe z zdravstveno oviranostjo, svetovanje s področja reševanja invalidske problematike v podjetjih.

ZAPOSLITVENI CENTER VITIS, Zavod za usposabljanje in zaposlovanje invalidov, PTUJ, Jadranska ulica 22, 2250 PTUJ
Tel. št.: 041 253 378, E-naslov: info@zavodvitis.si

Poslanstvo Zaposlitvenega centra Vitis, Zavod Ptuj, je predvsem v ustvarjanju primerne delovnega okolja, ki ob ustrezni strokovni pomoči invalidnim osebam z odločbo o zaščitni zaposlitvi omogoča ponovno vključitev v delovno okolje in socialno življenje. Zaposleni invalidi so dejavni v spodbudnem delovnem in socialnem okolju, v katerem lahko v največji možni meri izkoristijo svoje potencialne.

MEDOBČINSKO DRUŠTVO SLEPIH IN SLABOVIDNIH PTUJ

Muzejski trg 2a, 2250 Ptuj, Tel. št.: 02 772 09 21
E-naslov: mdsspt@zveza-slepih.si

Storitve oz. programi, ki jih MDSS Ptuj ponuja članom društva:

- **Preprečevanje in blaženje socialnih ter psihičnih posledic izgube vida** – svetovanje pri uveljavljanju socialnih, zdravstvenih ali drugih pravic, pogovor in druge storitve, socialno šibkejšim slabovidnim osebam dostavljamo tudi pakete s hrano.
- **Pomoč, organiziranje in izvedba socialnih dejavnosti za različne skupine slepih in slabovidnih oseb** – organiziranje tečajev mobilnosti in orientacije, pomoč družinam s slepimi ali slabovidnimi člani z dodatnimi motnjami v telesnem in duševnem razvoju, usposabljanje slepih in slabovidnih za gospodinjstvo, samourejanje in ročna dela, organiziranje življenja v bivalnih enotah in usposabljanje slepih za življenje v bivalnih enotah, organiziranje skupin za samopomoč pri preprečevanju socialne izključenosti slepih in slabovidnih oseb.
- **Podpora in usposabljanje slepih in slabovidnih oseb pri uporabi tehničnih pripomočkov** – program vsebuje svetovanje pri nakupu tehničnih pripomočkov in usposabljanje za njihovo uporabo, pomoč pri izpolnjevanju in pošiljanju obrazcev na upravno enoto in po potrebi dostavljanje pripomočkov na dom.
- **Izobraževanje, opismenjevanje in izvedba kulturnih dejavnosti slepih in slabovidnih.**
- **Šport** – šah in rekreacija.
- **Osebna asistenca slepim in slabovidnim osebam** – Društvo MDSS Ptuj je tudi izvajalec osebne asistenc po Zakonu o osebni asistenci.

SONČEK, DRUŠTVO ZA CEREBRALNO PARALIZO PTUJ - ORMOŽ

Tel. št.: 02 787 0870, E-naslov: soncek.ptuj@amis.net
Spletna stran: <http://soncek-ptuj-ormoz.si>
FB: <https://www.facebook.com/soncek.ptuj>
Predsednica: Valerija Grobelšek

Sonček, Društvo za cerebralno paralizo Ptuj - Ormož, je neprofitna, nevladna in nepolitična invalidska organizacija. V njem se združujemo starši, otroci in odrasli s cerebralno paralizo in

drugimi razvojnimi motnjami ter njihovi prijatelji. Društvo se povezuje v Zvezo društev Sonček, prav tako sodelujemo z VDC Sonček Ptuj.

Glavne dejavnosti društva so:

- organizacija zdravstveno-terapevtskih kolonij in obnovitvenih rehabilitacij,
- hipoterapija,
- skupinsko in individualno plavanje,
- fizioterapija za odrasle uporabnike VDC Sonček,
- predavanja za starše,
- organizacija delavnic in različnih oblik druženj.

OSNOVNA ŠOLA DR. LJUDEVITA PIVKA

Ulica 25. maja 2a, 2250 Ptuj, Tel. št.: 02 771 07 80, 051 367 974
Facebook: OŠ dr. Ljudevita Pivka, E-naslov: sola@pivkaptuj.si
Spletna stran: <https://www.osl-pivka.si>
Ravnateljica: mag. Lidija Marin

Je javni vzgojno-izobraževalni zavod, ki izvaja prilagojen izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom, posebni program vzgoje in izobraževanja, vzgojni program za otroke s posebnimi potrebami in dejavnost knjižnic.

Prav tako izvajajo:

- Vzgojna skupina domov za otroke s posebnimi potrebami, Arbajterjeva ulica 6, 2250 Ptuj (*Denis Jambriško, tel. št.: 041 679 768*)
- Predšolska vzgoja – razvojni oddelek, Enota Marjetica, Med vrti 11, 2250 Ptuj (*Tanja Kaučević, tel. št.: 051 300 097*)
- Mobilna strokovna služba, Ulica 25. maja 2a, 2250 Ptuj (*Nataša Zavec Erman, tel. št.: 051 367 974*)
- SC PONTEM, specialnopedagoško, logopedsko, psihološko diagnosticiranje otrok in mladostnikov, Ulica 25. maja 2a, 2250 Ptuj (*Tanja Nikolovski, tel. št.: 041 335 127*)
Spletna stran: <https://pontem.mobirisesite.com/>
E-naslov: scpontem@pivkaptuj.si

ZRSZ – OBMOČNA SLUŽBA PTUJ

Urad za delo Ptuj, Trstenjakova 2a, 2250 Ptuj
Tel. št.: 02 771 07 11, E-naslov: gprszsptuj@ess.gov.si

OS Ptuj ZRSZ izvaja storitve za invalide, ki so prijavljeni v evidenci brezposelnih oseb:

- vseživljenjska karierna orientacija (obveščanje, osnovno karierno svetovanje, poglobljeno karierno svetovanje, rehabilitacijsko svetovanje, zdravstveno svetovanje),
- obveščanje in napotovanje na prosta delovna mesta,
- zastopanje pri delodajalcih in ustvarjanje novih delovnih mest,
- vključevanje v aktualne programe aktivne politike zaposlovanja,
- vključevanje v storitve zaposlitvene rehabilitacije z namenom pridobitve ocene zaposlitvenih možnosti.

ZDRUŽENJE BOLNIKOV S CEREBROVASKULARNO BOLEZNIJO (CVB) SLOVENIJE

Linhartova 51, 1000 Ljubljana,
E-naslov: info.zdruzenjeCVB@gmail.com
Klub CVB Ptuj, Tel. št.: 040 736 744,
E-naslov: milan.cucek@gmail.com
Predsednik: Milan Čuček

Združenje bolnikov s cerebrovaskularno boleznijo (CVB) Slovenije deluje v javnem interesu na področju zdravstvenega varstva. Klub CVB Ptuj deluje že 20 let. Člani se redno srečujejo vsak četrty ponedeljek ob 16.30 v Termah Ptuj, hotel Primus.

Člani kluba so osebe, ki so prebolele možgansko kap ali z drugo boleznijo možganskega ožilja, njihovi svojci in strokovnjaki, ki sodelujejo pri odkrivanju, zdravljenju, rehabilitaciji, ter tisti, ki jih ta tematika zanima.

Klub CVB Ptuj je samopomočna organizacija, ki v okviru svojih letnih programov izvaja:

- obnovitveno trajno rehabilitacijo po možganski kapi,
- spodbujanje dejavnosti in sodelovanja v kroničnem obdobju po MK,
- avtobusne prevoze,
- založništvo in ozaveščanje bolnikov in javnosti o težavah in potrebah oseb po MK,
- prepoznavanje bremena možganske kapi pri bolnikih in njihovih svojcih,
- premagovanje težav na področju vsakodnevnega delovanja. Skrbijo tudi za družabno plat, saj imajo dramsko skupino, pohodniško ekipo, pevsko skupino, skupino za ohranjanje starih običajev in navad. Lani smo praznovali deseto obletnico samopomočne skupine.

DRUŠTVO SOŽITJE PTUJ

Sožitje – medobčinsko društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Ptuj, Rajšpova ulica 20, 2250 Ptuj
Društvo in VDC: 02 748 18 43, 041 345 717
Bivalna enota: 059 82 53 58, 031 636 905
Spletna stran: info@sozitie-ptuj.si,
www.sozitie-ptuj.si
FB: VDC Sožitje Ptuj

Društvo Sožitje Ptuj je bilo ustanovljeno leta 1967 in združuje osebe z motnjami v duševnem razvoju, njihove starše oziroma skrbnike ter strokovne delavce in sodelavce.

V okviru društva izvajajo različne socialne programe:

- Rehabilitacija – logopedске obravnave, fizioterapevtske obravnave, individualno plavanje, plesne vaje, pohodništvo ...
- Izobraževalni program za družine – vikend seminarji s predavanji za starše in skrbnike, strokovna predavanja za starše oz. skrbnike.
- Vseživljenjsko učenje na lokalni ravni – ustvarjalne delavnice in socialno vključevanje otrok in mladostnikov z MDR, sprostitvena rehabilitacija za OMDR ...

- Posebne socialne dejavnosti na lokalni ravni – strokovna ekskurzija za člane, organizacija prevozov za OMDR in spremljevalce na taborne in druge dogodke.
- Družabne dejavnosti – pustni ples s sosednjimi društvi Sožitja, izleti, pikniki, miklavževanje, zaključek leta s sosednjimi društvi, ogled kulturnih prireditev ...
- Šport – rekreacija, udeležba na letnih igrah SOS, nogometni in balinarski turnirji, športne igre ...
- Programi na nacionalni ravni – tabori vseživljenjskega učenja, programi izobraževanja in usposabljanja družin, ki potekajo v organizaciji Zveze Sožitje.

Društvo ima, na podlagi pridobljene koncesije, tudi:

- varstveno-delovni center, kjer izvaja storitev varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji (Rajšpova ulica 20, Ptuj);
- bivalno enoto, kjer izvaja storitev institucionalnega varstva za OMDR (Žabjak 1, Ptuj).

DRUŠTVO GLUHIH IN NAGLUŠNIH PODRAVJA MARIBOR

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor
 Trubarjeva ulica 15, 2000 Maribor
 Tel. št.: 02 252 21 82, 041777132
 E-naslov: dgn.maribor@guest.arnes.si
 Spletna stran: www.dgnp-mb.si
 FB: <https://www.facebook.com/dgnp.maribor>
 PODRUŽNICA PTUJ: Potrčeva 34, 2250 Ptuj

Dejavnosti/programi društva so:

- Pomoč in svetovanje – reševanje različnih problemskih situacij članov ter usposabljanje za samostojno življenje, pomoč pri uveljavljanju pravic oseb z okvaro sluha.
- Osebna asistenca – pomoč na domu (javna dela).
- Kultura – film, gledališke igre, likovna dejavnost, fotografija.
- Ohranjanje zdravja – letovanje za člane v kapacitetah ZDGNS.
- Obveščanje – glasilo Naš glas, tedenske info okrogle mize, spletna stran, oglasna deska, Facebook, video novice.
- Šport in rekreacija – kolesarjenje, vrtno kegljanje, telovadba, bowling, futsal, športna ribičija, odbojka, šah, balinanje, kegljanje, pikado, plavanje, odbojka na mivki, orientacijski tek, namizni tenis, smučanje, badminton.
- Družabništvo – družabna srečanja, vzpostavljanje socialnih stikov, ustvarjalne ročne delavnice, predavanja, kvizi znanja, izleti, obdaritev otrok gluhih staršev – Dedek Mraz, medsebojna medgeneracijska pomoč, pomoč socialno ogroženim članom, prevozi in spremljevalci v društvo.

URADNE URE: Ponedeljek: 9.00 do 12.00; Sreda: 16.00 do 18.00;
 Vsak tretji petek (Ptuj): 16.00 do 18.00
 SREČANJA ČLANOV: Sreda: 16.00 do 20.00; Petek (Ptuj): 16.00 do 20.00

Uporaba dnevnega varstva ter začasnih namestitev v Domu upokojencev Ptuj

Z mesecem majem 2023 bomo v Domu upokojencev Ptuj, enota Žabjak, začeli izvajati dnevno varstvo in začasne celodnevne namestitve.

Ker je število uporabnikov omejeno (dnevno varstvo 12 uporabnikov, začasne namestitve 20 uporabnikov), v Domu upokojencev Ptuj pozivamo vse, ki jih tovrstni obliki varstva zanimata, da se prijavite na tel. št.: 051 288 571 ali na: simonapozarmihelac@domptuj.si, kjer dobite tudi vse dodatne informacije.

Dnevno varstvo je sicer oblika varstva, v katero se vključijo starejše osebe, ki zaradi posebnih potreb potrebujejo pomoč in delno oskrbo. Ta dejavnost pomembno dopolnjuje in razbremenjuje družinsko oskrbo ter podaljšuje bivanje ljudi v lastnih domovih.

Dnevni center zadovoljuje potrebe tudi vseh tistih, ki želijo pomoč ali organizirano obliko bivanja za čas, ko so družinski člani odsotni, namenjeni pa so starejšim od 65 let, ki živijo doma in že težko skrbijo zase, jim hišna opravila vzamejo preveč moči in energije in želijo nekaj ur dnevno preživeti v družbi. Osnovni kriterij za vključitev oseb v dnevno varstvo pa je, da se uporabniki dnevno vračajo domov.

V dnevnem centru v Žabjaku bodo vsak delovnik, pet dni na teden, v času od 7. in 17. ure zagotovljeni dnevno varstvo in storitve zdravstvene nege (aplikacija zdravil, inzulina, preveze ...), organizirana prehrana (zajtrk, kosilo in popoldanska malica) ter program dnevnih dejavnosti, prilagojen potrebam in željam skupine in posameznika (vaje za krepitev psihofizične kondicije, vaje za krepitev spomina, prebiranje literature in dnevnih časopisov, razvedrilne igre, ročna dela, pogovorne teme, vključitev v skupine za samopomoč ...). Začasna namestitve je oblika celodnevnega institucionalnega varstva in je namenjena posameznikom, ki imajo oskrbo zagotovljeno izven institucionalnega varstva, se pa pri njih pojavi potreba po začasni oskrbi zaradi akutnega poslabšanja zdravstvenega stanja, ob odpustu iz bolnišničnega zdravljenja do rehabilitacije, zaradi čakanja na odobritev zdraviliškega zdravljenja, zaradi odsotnosti in dopustov svojcev ali drugih razlogov.

Kratkotrajna namestitve praviloma traja do tri mesece, upravičenci pa so osebe, starejše od 65 let.

V času začasnih namestitev se osebam nadomešča, dopolnjuje ali zagotavlja funkcija doma ali lastne družine, tako da se jim zagotavljajo vsa osnovna in socialna oskrba ter zdravstveno varstvo.

6. PRIPRAVLJAVCI

Poročila so prispevali člani Sveta za invalide Mestne občine Ptuj, iz naslednjih društev oz. organizacij:

Center za socialno delo Spodnje Podravje, enota Ptuj
Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor, podružnica Ptuj
Društvo Sožitje Ptuj
Medobčinsko društvo invalidov Ptuj
Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ptuj
Mestna občina Ptuj
Osnovna šola dr. Ljudevita Pivka
Sonček, društvo za cerebralno paralizo Ptuj – Ormož
Zavod RS za zaposlovanje, Urad za delo Ptuj
Zavod Vitis
Združenje bolnikov s cerebrovaskularno boleznijo Slovenije – enota Ptuj.

Za Svet za invalide Mestne občine Ptuj podatke zbrala, uredila in zapisala:
Nataša Koderman,
Kabinet županje Mestne občine Ptuj.